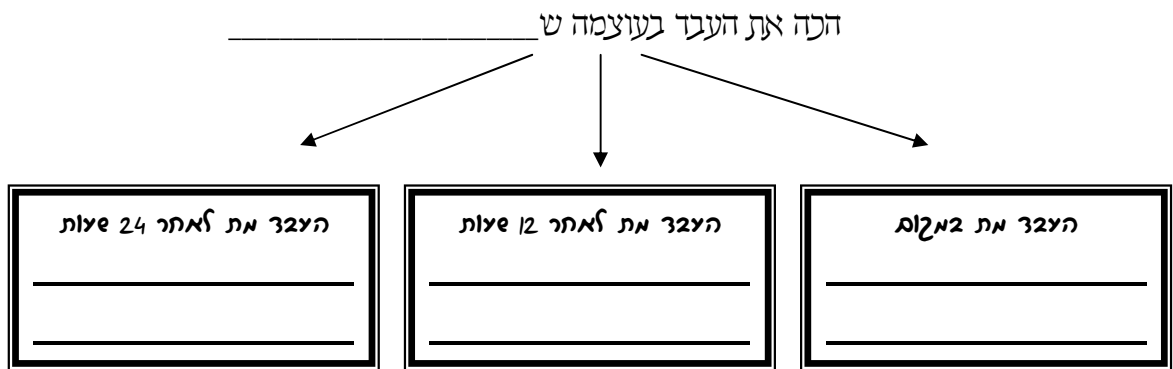

שאלות ומיכומים על פרשת משפטים

אדם המזיק

אדם שהכה את חברו ב _____ או ב _____ והאיש שקעבל את
 המכה _____ את האיש המכה מכניסים ב _____
 עד ש _____ הכה את האשה ויצאן ילדיה משלם
 ל _____ על פי ה _____
 ואם יהיה אסון _____ למייד אן _____ והטעם:
 למייד ב' _____ והטעם: _____

העכה עבדו

מקור לגודל המכה

חמור

ישראל
שהוא 'הו'י'

קל

אינו חייב מיתה
רק אם נתן
מכה שיש בה
כדי להמית

במה שונה רוצח עבדו לסתם רוצח _____

שאלות וסיכומים על פרשת משפטים

אדם המזיק אדם חייב בחמשה דברים
ארבעה דברים יותר מאדם המזיק שור
ואלו הם:

שם התשלום	החסבר	לשון הפסוק שנלמד הדין
נזק		
צער		
ריפוי		
שבת		
בשת		פ' כי תצא = וקצתה' דה

די גי שור תם שהפית

שאלות ומיכומים על פרשת משפטים

שור תם שהמית אדם, מה דינו? _____
אם דינו של השור שיסקל מה תלמוד לומר ולא יאכל את בשור? _____
האם השור מותר בהנאה? ומנלן? _____
שור מועד שהמית אדם מה דינו? _____

הרמב"ם (נזקי ממון פ"ו ה"י) כותב: "אין השור נעשה מועד עד שיעידו בו בפני בית דין ובפני בעלים (סנאמר והועד צבעלו ואין עדות אלא צבי"ד – רס"י) איזהו מועד? – כל שהעידו בו ג' ימים, אבל אם נגח ביום אחד או נשך זכו' אפי' מאה פעמים אין זהו מועד. ורק לאחר שנגח בג' ימים! ונגח גם ביום ד' משלם כופר. (ב"ק כ"ג:) (עוד שם) איך יתכן שימצא מועד, הלא תם דינו שיסקל אלא שהרג וברח ג' פעמים וברביעי נתפס.

מה בא ללמדנו הפסוק אם בן יגח או בת יגח? _____
בדין טפר יש מחלוקת בגמ' (ב"ק כ"ז) לר' ישמעאל דמי _____ ולר"ע דמי _____
אם שור מועד נגח עבד או אמה כנענית מה הדין? _____

לסיכום: שור שהמית אדם. תם השור _____ והבעלים _____ מועד, השור _____
והבעלים _____ ובעבד _____
וקטן _____ . כללו של דבר! השור לעולם _____ בין תם, בין מועד, בין הבן חורין בין בעבד, בין גדול, קטן. והבעלים – בתם לעולם _____ ובמועד לעולם _____ בבן חורין _____ ובעבד _____ .

דיני נזקי בור

מי שעשה תקלה ברה"ר, הסיר מכסה של בור, או כרה בור מתחילה ונפל בו שור או חמור או שאר בהמה מה הדין? _____
מה הדין אם היה בור קיים ובא אחר והוסיף לכרות מי חייב? ומנלן? _____
האם חייבים רק על שור וחמור, או גם על שאר בהמות? _____
מה הפרוש בעל הבור _____
האם צריך ליתן כסף ממש או אפילו דבר אחר? ומנלן? _____

שאלות ומיכומים על פרישת משפטים

דיני שור תם

שור תם שהרג שור, מה הדין? _____
באיזה אופן מדבר הכתוב וחצו את כספו. וגם את המת יחצון? _____
מדוע א"ת לומר שמיירי באינם שווים? (באר היטב) _____

ואם שור מועד המית שור מה הדין? _____

לסיכום: שור שנגח שור, תם ישלם _____ ומועד _____ והנבילה שייכת ל _____

דיני גניבה ותשלומי כפל – ד' וה'

אם יגנוב איש שור או שיה מה הדין? _____

למה בשור משלם ה' ובשה ד'? (ב' טעמים) _____

לסיכום: דיני גניבה, אם גנב דבר והגניבה נמצאה בידו חיים, משלם _____ אם טבח או מכר יש
חילוק, בשאר דברים משלם רק _____ ובשור משלם _____ ושה משלם _____

דין הבא במחותרת

אם בא גגב במחותרת, שחפר הפירה מתחת לבית כדי להכנס ולגנוב, והנה הבחין בו בע"ב והרגו, מה דינו?

אם אין לו לגגב לשלם מה עושים בו? _____
האם משלמים כפל על שור חמור ושה? ומנלן? _____

עוד בדיני נזקי ממון המזיק

אם הוליד אדם בהמותיו לרעות בשדה אחר והזיקו בשינם או בגלם, מה הדין? _____

אדם שהדליק אש ברשותו ויצתה ושרפה גדיש או קמה, מה דינו _____
באיזה אופן יצאה האש? ומדוע חייב? _____

שאלות ומיכומים על פרשת משפטים

דיני ארבעה שומרים

שומר חינם

אם הפקיד אדם פקדון אצל חברו בחינם, והשומר טוען שהפקדון נגנב מה הדין? _____

באן עדים והעידו שהשומר בעצמו גנבו ונשבע לשקר מה עושים? _____

ומהיכן אנו יודעים שמיירי לאחר השבועה? _____

ואם עדיין לא הספיק להישבע לשקר? _____

סיכום ביניים בדין שומר חנם: שומר חינם חייב על _____ ופטור על גניבה ואבידה בשבועה,

ואם לא רוצה לישבע _____ לשלם, ואם שלח בה יד שהשתמש חייב אפ"י _____, ואם

לאחר שנשבע באו עדים והעידו שהוא עצמו גנבו ישלם _____ לבעלים,

ואם העדים עדי שקר ישלמו הם _____ להשומר,

עז כאן דברנו בדין שומר חנם, ען דרך בנ' אדם אשור בחנם פקדון ע' כסף א' ע' כא"מ.

פרשה אלתריה כ' יתן א"ש וכו' תאור א' ע' וכו' מדברת אשור עכר.

א"פ ע"אין דרך אשור בהמות ע' אחרים כ' אמ עכר.

שומר שכר

אם הפקיד אדם אצל חברו פקדון בשכר, והשומר שכר טוען שנאנס, מה הדין? _____

ואם השומר שכר טוען שנגנבה או נאבדה, מה הדין? _____

ואם השומר שכר טוען שנטרפה באונס? _____

סיכום ביניים בדין שומר שכר: שומר שכר _____ בגניבה ואבידה. _____ על אונסים

ע"י _____ או _____,

כאן מתחילה התורה בדין שואל – וכי ישאל איש מעם רעהו, ושוכר – ואם שכיר הוא בא בשכרו.

שואל

מי ששאל דבר מחברו להשתמש בו ונאנס שנשבר או מת, מה דינו? _____

מתן השואל פטור מתשלומין אפ"י אם אין בעליו עמו? _____

שאלות ומיכומים על פרישת משפטים

ואם שכר הדבר בשכר ונגגבה או נאגדה? _____

סיכום דיני ארבעה שומרים :

שומר חנם, חייב רק על _____ ופטור על _____.

שומר שכר חייב על _____ ופטור על _____.

שואל חייב על _____ ואפי' _____ ופטור ב _____.

ושוכר מחלוקת בגמי' (ב"מ צ"ג) ר"מ אומר _____ ר' יהודה אומר _____.

שוכר	שואל	שומר שכר	שומר חנם	
				אונסין
				גגבה ואגדה
				פשיעה
X	X			שליחות יד
X		X	X	בעליו עמו
X		X	X	מתה מחמת מלאכה

שיר ארבעת השומרים, כל שומר מציג את דינו:

שאלות ומיכומים על פרשת משפטים

שומר חנם

חפץ לי אדם ימסור,
זה הפקדון אני אשמור,
ללא תשלום וללא תמורה
אקיים את השמירה.

הן שומר חנם אני,
לכן הקלו ביני
על גניבה או אגידה,
חיוב ממון לא אדע.

אתחייב רק על פשיעה,
לפי שדרושה שמירה ראויה.
אם לא אשמור כראות,
עלי תהיה האחריות.

שומר שכר

גם אני שומר דבר,
אבל אני מקבל שכר,
האחריות גדולה יותר
כי בשכר אני שומר.
על גניבה או אגידה יחייבני
ורק על אונס יפטרוני.

אונס נקרא, אם מתה כדרכה,
או במקרה שהבהמה נשבתה,
וכן אם הרגל נשבר לה
או אסון אחר קרה לה.

שאלות

הסבר את המשפט: "השומרים הם ארבעה ודיניהם שלושה"?

שוכר ושואל, שניהם משתמשים בחפץ מדוע שונים דיניהם?

מדוע פטור השואל אם הבהמה מתה מחמת מלאכה?

תן דוגמאות שבהם פטורין מחמת אונס.

שוכר

אני לא רק שומר אלא שוכר,
ומשתמש בחפץ ששייך לאחר.
ומשלם שכר לבעלים,
עבור השתמשותי שכר הם נוטלים.

ואם תשאלו מה דיני?
הנה התנאים חלוקים ביני,
אבל ההלכה נפסקה כבר
שדיני הוא כשומר שכר.

שואל

אני הנני שואל,
בעל החפץ שכר אינו נוטל,
את החפץ הוא השאיל לי
וההנאה כולה שלי.
(כלומר שהשואל מותר בשימוש בחפץ -
שלא כשומר חנם ושומר שכר שאסורים,
ואין השואל משלם עבור השימוש, שלא
כהשוכר ששילם עבור השימוש, ולכן
השואל כל הנאה שלו).

בהמה או חפץ שאשאל,
אחריותם עלי נוטל,
אפילו על אונס יחייבני,
מתשלום לא יפטרוני.

אבל אם מתה מחמת מלאכה,
פטור אני מלשלם תמורה,
כי למלאכה שאילתיה
ולא להעמידה ברפת לקחתיה.